

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
6. фебруар 2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе

ЛОЗИНКА

(петероцифрени број и реч)

БОДОВИ		
остварени број бодова	укупан број бодова	проценат решености (%)
	40	

1. Испит се састоји од 40 питања и решавањ га 90 минута.
2. Пре почетка решавања испита треба пажљиво да попуните листић са лозинком.
3. Лозинку са листића препиши на прву страницу испита.
4. Након што попуниш листић са лозинком, спреми га у коверту.
5. Пажљиво прочитајте испитне задатке и упутства за њихово решавање.
6. Решења уписујете на предвиђена места у испиту. Користите искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.
7. Испит пишите искључиво писаним, не штампаним словима, правописно и граматички тачно те читко. Нечитки одговори бодоваће се са нула (0) бодова.
8. Током решавања испита можете се користити папиром за концепт који Вам је додељен од Школске комисије и оверен печатом школе. Одговори у концепту се не вреднују. Након завршетка писања тај папир се предаје Школској комисији и чува са другом документацијом такмичара.
9. Исправљени одговори се вреднују само ако је погрешно написан одговор стављен у заграду и прецртан једном водоравном линијом, а поред тачно написаног одговора стављени Ваши иницијали / почетна слова имена и презимена такмичара (скраћени потпис, а не пуно име и презиме).
10. Када решите задатке, проверите одговоре. Испит предајте члану Школске комисије.
11. После објаве привремене ранг-листе имате право увида у испит и право на писану жалбу.

Желимо Вам много успеха!

Школска комисија:

1. _____ (председник Школске комисије)
2. _____ (члан Школске комисије)
3. _____ (члан Школске комисије)

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEĆE OPĆINA VUKOVAR
ZAJEDNIČKO VEĆE OPŠTINA VUKOVAR

ЗАДАЦИ ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА

У следећим задацима од више понуђених одговора само један је тачан. Заокружите слово испред тачног одговора. Тачан одговор доноси један бод. Задаци од 1. до 9. односе се на полазне текстове.

Госпођици

Некада сам и вас на колону цупкô
И доносио вам слатке шећерлеме,
И љубио дуго ваше плаво тјеме,
И чело, и лице невино и љупко.

Но дани су прошли кô ријека нагла,
Кô тренутни снови, као пусте варке:
Сад на вашем лицу сјај младости жарке,
А на моме јесен и туробна магла.

Ја знам: ваше срце сада ватром гори,
Моје хладна зима окива и мори;
Ваше очи сјају кô два неба плава,

А моје су мутне као магле сиње...
Младост, љубав, огањ, све у гробу спава,
По косама мојим попануло иње.

Алекса Шантић

1. У ком се стиху описује пролазност живота?

А. „Моје хладна зима окива и мори”

Б. „Младост, љубав, огањ, све у гробу спава”

В. „Сад на вашем лицу сјај младости жарке”

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег Школска година 2025/2026.

4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

2. Која се од наведених тврдњи односи на госпођицу?

A. Себична је и горда.

B. Срећна је и заљубљена.

V. Одбачена је и усамљена.

	1
--	---

3. Шта значи стих: „По косама мојим попануло иње”?

A. да је лирски субјекат поседео

B. да је лирски субјекат покисао

V. да је лирски субјекат изгубио косу

	1
--	---

Велика школа је настала у време Првог српског устанка. На позив вожда српског Карађорђа одазвао се Доситеј Обрадовић.

На свечаности, дан пре почетка рада школе, Доситеј је одржао предавање под називом „О дужном почитанију к наукама”, на коме је између осталог рекао: „Благо и целога народу сербском ако ви постанете и будете богољубиви, правдољубиви и просвештени! Од вас ће се ова нација наша просветити и на свако добро наставити, зашто ви ћете бити с временом народни поглавари, судије и управитељи и од вас ће зависити све опште народно благополучење, чест и слава. Ако ли ви будете (сачувај Боже!) зли, неправедни, грабитељи и мучитељи, тешко народу и с вама заједно.”

На свечаности је и Карађорђе одржао говор о намама у Велику школу: „Видите, ми имамо довољно мишица за одбрану Србије, али немамо довољно вештих људи за управљање. Да ми знамо државу водити онако како знамо водити војску, другојачије би сада стајали. Учите се ви, дакле, да наставите наше срећно започето дело. У вама је сва надежда наша са те стране.”

Школа је првобитно отворена у дворишној згради изграђеној у другој половини 18. века, која и данас постоји у Господар Јевремовој улици. Прва зграда убрзо је постала тесна, па је школа, 1809, наставила рад у згради преко пута, у истој улици, у којој се сада налази Музеј Вука и Доситеја.

Велику школу похађало је укупно 36 студената (све мушкарци), а један од њих је био и Вук Караџић. Њих 13 је завршило и одмах потом ступило у државну службу, већина у судовима, а остали су били писари у Совјету, код вожда и војвода. У овој образовној установи клупе нису постојале, те су ученици седели на сламеним столицама. Похађала су се три разреда.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

Школа је била комбинација правног и филозофског факултета, са предметима из војне академије и богословије.

Уџбеника није било, ђаци су записивали предавања, а професори су користили стране уџбенике. На крају сваке школске године полагао се посебан испит.

Из „Српске енциклопедије”

4. Шта је тема наведеног текста?

- A. отварање Велике школе
- B. долазак Доситеја у Србију
- B. пропаст Првог српског устанка

	1
--	---

5. Шта је у свом говору Карађорђе поручио ученицима?

- A. Верује да ће они бити славне судије.
- B. У њима види наду и веште људе који ће управљати државом.
- B. Позвао их је да се придруже борбама у Првом српском устанку.

	1
--	---

6. Која се тврдња односи на полазни текст?

- A. Велику школу је похађао Вук Караџић.
- B. На отварању школе предавање је одржао Карађорђе.
- B. Велика школа је отворена у згради где је данас Музеј Вука и Доситеја.

	1
--	---

7. Шта од наведеног обележава лирику као књижевни род?

- A. дидасталије, дијалог и сукоб
- B. сажетост, емоционалност, мелодичност
- B. развијена фабула, ликови и објективност

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

8. Како се зове песничка слика која преноси доживљај додира?

- A. тактилна
- B. густативна
- B. олфактивна

	1
--	---

9. Како се зове врста мотива који се учестало понавља у оквиру једног прозног дела?

- A. лајтмотив
- B. статични мотив
- B. интернационални мотив

	1
--	---

10. Која се од наведених дефиниција односи на социјалну карактеризацију лика?

- A. описује моралне особине лика
- B. описује начин изражавања лика
- B. описује порекло и образовање лика

	1
--	---

11. Како се зову делови текста које на сцени изговарају глумци?

- A. реплике
- B. перипетије
- B. дидаскалије

	1
--	---

12. Која се од наведених тврдњи не односи на народне лирске песме?

- A. Описују знамените јунаке.
- B. Изводе се уз игру и обредну радњу.
- B. Изражава општа осећања и расположења.

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

13. У шта се претвори девојка у народној песми „Сунце се дјевојком жени”?

- A. у дугу
- B. у месец
- V. у звезду

	1
--	---

14. У којој народној песми младић глуми своју смрт да привуче девојку?

- A. „Стојан и Љиљана”
- B. „Клетва за клетвом”
- V. „Женидба Милића Барјактара”

	1
--	---

15. На које се историјске догађаје односе епске песме старијих времена?

- A. борбе хајдука и ускока
- B. Први и Други српски устанак
- V. догађаје од Немањића до Косовског боја

	1
--	---

16. Којем тематском циклусу припадају песме „Женидба краља Вукашина” и „Зидање Скадра”?

- A. косовском
- B. покосовском
- V. преткосовском

	1
--	---

17. У којој епској песми Марко Краљевић казује „на коме је царство”?

- A. „Урош и Мрњавчевићи”
- B. „Женидба краља Вукашина”
- V. „Марко пије уз рамазан вино”

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

18. Кога ослобађа јунак из подрума у народној бајци „Златна јабука и девет пауница”?

А. оца

Б. змаја

В. пауницу

	1
--	---

19. Која се од наведених тврдњи односи на ћирилицу?

А. Сменила је глаголицу.

Б. Створена је крајем 10. века.

В. Створили су је Ћирило и Методије.

	1
--	---

20. Како се зове прва српскословенска књига на подручју Хрватске?

А. „Октоих првогласник”

Б. „Вараждински апостол”

В. „Мирослављево јеванђеље”

	1
--	---

21. За шта се залаже Гаврил Стефановић Венцловић у „Беседама шајкашима”?

А. за повратак у Србију

Б. за борбу против Турака

В. за учење и похађање школе

	1
--	---

22. На ком је језику Захарија Орфелин написао песму „Горестни плач”, која се у верзији ближој народном језику зове „Плач Србије”?

А. на старословенском језику

Б. на рускословенском језику

В. на српскословенском језику

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

23. Која се обележја односе на епоху просветитељства?

- A. вера у разум и образовање
- B. ослањање на античке узоре
- V. враћање религиозним темама

	1
--	---

24. Ко је централна личност просветитељства код Срба?

- A. Лукијан Мушицки
- B. Захарија Орфелин
- V. Доситеј Обрадовић

	1
--	---

25. Којим језиком говори Кир Јања у комедији Јована Стерије Поповића „Тврдица“?

- A. мешавином српског и грчког језика
- B. мешавином српског и руског језика
- V. мешавином српског и турског језика

	1
--	---

26. За који историјски догађај везујемо појаву српског романтизма?

- A. Први светски рат
- B. Први балкански рат
- V. Први српски устанак

	1
--	---

27. Ко је подржавао Вукову реформу језика и писма?

- A. Јован Хацић
- B. Јернеј Копитар
- V. Стефан Стратимировић

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

28. Којој врсти одговара медијски наслов „Откривена тајна која се крила годинама”?

- A. информативном наслову
- B. сензационалистичком наслову
- V. наслову са манипулативном интерпункцијом

	1
--	---

29. Који је пример написан у складу с правописном нормом?

- A. Посетили смо Галерију Матице српске.
- B. Посетили смо галерију Матице српске.
- V. Посетили смо Галерију Матице Српске.

	1
--	---

30. Које се правило односи на растављање речи на крају реда?

- A. Једно слово се преноси у следећи ред.
- B. Једносложне речи се растављају на крају реда.
- V. У полусложеницама пише се цртица на крају првог и на почетку следећег реда.

	1
--	---

31. У којем од наведених парова речи долази до једначења сугласника по звучности?

- A. зуб – зупчаник
- B. носити – ношња
- V. ученик – ученици

	1
--	---

32. Који дијалекат има четвороакценатски систем?

- A. косовско-ресавски
- B. призренско-тимочки
- V. шумадијско-војвођански

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА ВУКОВАР

33. Којим је функционалним стилем написан наведени одломак?

„Поштовани,

Овом молбом желим да поднесем пријаву за радно место наставник математике у Вашој школи, на основу објављеног конкурса за посао 12. јуна 2019. године на интернет страници poslovi.infostud.com.”

А. публицистичким

Б. административним

В. књижевноуметничким

	1
--	---

34. Којој врсти заменица припада подвучена реч у реченици „Она је моја”?

А. лична заменица

Б. повратна заменица

В. присвојна заменица

	1
--	---

35. Којој врсти предиката припада подвучени пример у реченици „Она је моја”?

А. именски предикат

Б. глаголски предикат

В. прилошки предикат

	1
--	---

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.
4. категорија – II (други) разред средње школе
6. фебруар 2026.

ZAJEDNIČKO VJEŠĆE OPĆINA VUKOVAR
ZAJEDNIČKO VEŠĆE OPŠTINA VUKOVAR

ЗАДАЦИ КРАТКОГ ОДГОВОРА

**На следећих пет задатака одговорите кратким одговором (од највише четири речи).
Одговоре упишите искључиво на предвиђено место у тесту.**

36. Како се зову делови драмског текста у којима се дају упутства о изгледу сцене и покретима ликова?

	1
--	---

37. Како се зове кратка форма народне књижевности којом се језгровито исказује универзална идеја о човеку и свету?

	1
--	---

38. Како се зове текст који је био написан на маргинама или празним листовима рукописних и штампаних средњовековних књига?

	1
--	---

39. Која гласовна промена је извршена у речи „тиши“?

	1
--	---

40. Како се пише скраћеница речи „доктор“?

	1
--	---